

Jaarverslag 2023

**Johan Wagenaar Stichting
Den Haag**

1 Personalia

Samenstelling van het bestuur per 31 december 2023

- Mevrouw E.M. Corver (voorzitter)
- Mevrouw R.M.M. Raposo de Haas (penningmeester)
- De heer P. van Loenen (secretaris)
- Mevrouw A.T. La Berge
- De heer A. Marinissen

Management

- Mevrouw C.L. Bakker

In 2023 traden er geen wijzigingen op in de samenstelling van het bestuur.

Het bestuur heeft in 2023 vier maal vergaderd: op 31 maart, 20 september, 17 november en 19 december.

Profiel: het bestuur van de Johan Wagenaar Stichting (JWS) is zowel een beleidsvormend als een uitvoerend bestuur. Daarom is het bestuur samengesteld uit personen, die op verschillende posities in het Nederlandse muziekleven werkzaam zijn, en aldus inhoud kunnen geven aan de doelstelling van de stichting.

Aantal leden: 5

Statutaire zittingstermijn: vier jaar

Herbenoembaar: ja

In de bijlage vindt u het rooster van aftreden.

2 Activiteitenverslag

De Johan Wagenaar Stichting (JWS) is een organisatie voor nieuwe muziek. In de verschillende activiteiten brengt de stichting een breed publiek in aanraking met de componisten van nu. Zij presenteert gevestigde namen in combinatie met jong talent, ondersteunt experiment en zorgt dat er nieuw werk gemaakt wordt. Ze creëert uitvoeringsmogelijkheden en stimuleert overleg en samenwerkingsverbanden.

In Den Haag en in de landelijke nieuwe muzieksector vervult de Johan Wagenaar Stichting een brugfunctie tussen makers/aanbod en podia. Zij creëert meerwaarde door initiatieven te koppelen en die te verbinden met publiek. In samenwerking met diverse partners in en buiten Den Haag organiseert de Johan Wagenaar Stichting sinds 2006 Festival Dag in de Branding.

In dit verslag leest u met welke activiteiten wij in 2023 invulling hebben gegeven aan onze doelstellingen:

- Festival Dag in de Branding (3 edities)
- talentontwikkeling: *composer-in-residence* trajecten
- gemeentelijke muziekprijzen
- kinderconcerten.

a. Festival Dag in de Branding

De JWS is de drijvende kracht achter Festival Dag in de Branding. In samenwerking met verschillende partners in Den Haag en daarbuiten organiseert Festival Dag in de Branding drie maal per jaar een festival vol ontdekkingen op verschillende locaties in Den Haag. De makers van nu staan centraal. Het festival richt zich op het promoten van in Nederland werkzame componisten bij een groter publiek, met speciale aandacht voor het op weg helpen van jonge, pas afgestudeerde componisten.

Festival Dag in de Branding is:

- een festival voor gecomponeerde nieuwe muziek, met de focus op in Nederland werkende componisten
- een landelijk festival met een stevige Haagse inbedding en een internationale uitstraling
- maakt nieuw werk mogelijk van talloze artiesten, in nieuwe presentatievormen
- spannend, verrassend, urgent en toegankelijk.

Het programma van de festivaldagen komt tot stand in nauw overleg met het Platform voor Nieuwe Muziek, een samenwerkingsverband van o.a. het Residentie Orkest, Korzo, Amare, Koninklijk Conservatorium, Theater aan het Spui, Paard en de Johan Wagenaar Stichting.

In 2023 heeft de Johan Wagenaar Stichting in samenwerking met deze partners opnieuw drie edities georganiseerd van Festival Dag in de Branding – op de volgende data:

- zaterdag 4 maart [editie 66]
- zaterdag 17 juni [editie 67]
- zondag 15 tot en met zondag 22 oktober: het Lera Auerbach Festival Den Haag [editie 68]

Nemø Ensemble in *Automatic Means of Human Labour* / foto: Wouter Vellekoop

za 4 maart 2023 Festival Dag in de Branding editie 66

Tijdens deze editie van Festival Dag in de Branding ontmoetten twee grootheden elkaar: het akoestische instrumentarium dat voortkomt uit een eeuwenoude traditie, en moderne technologie die aan voortdurende verandering onderhevig is. Deze combinatie levert oneindig veel nieuwe artistieke mogelijkheden op.

Deze editie werd geopend in het Paard door componist Jan-Bas Bollen en het strijkkwartet van ensemble Nieuw Amsterdams Peil. Enkele jaren geleden ontwikkelde Bollen een digitale theremin: een geavanceerde versie van het prototype van zijn illustere voorganger Léon Theremin uit 1919. In *KOORD* combineerde Bollen dit door hemzelf bespeelde elektronische instrument met een traditioneel strijkkwartet. Het publiek luisterde ademloos naar de fascinerende klankvelden.

Het jonge Ensemble Resilience combineert de traditionele instrumenten klarinet, viool en piano met elektronica. In *Korzo* brachten zij het programma *Space between*, waarin vier componisten experimenteren met de interactie tussen akoestische en elektronische muziek.

Jimena Maldonado, Natalia Alvarez-Arenas en Jan Foote/ foto: Wouter Vellekoop

William Dougherty liet zich inspireren door virtuele communicatie: snippets van Zoom-gesprekken vormden de basis voor een sarcastisch commentaar op onze gedigitaliseerde wereld.

Jasna Veličković voegde een nieuw instrument aan het ensemble toe: een oplader. Dit voor iedereen onmisbare apparaatje blijkt, eenmaal versterkt, een zacht gebrom voort te brengen.

Mads Emil Dryer gebruikte de klankkasten van conventionele instrumenten om digitaal geluid te laten resoneren, zodat een verrassende hybride van normaliter gescheiden geluidsbronnen ontstaat.

Isa Goldschmeding, artistiek coördinator
Festival Dag in de Branding over het thema van
deze festivaleditie:

“Technologie is niet meer weg te denken uit ons leven, en inmiddels ook niet meer uit de muziek. Elektronische geluiden en muziek zijn de nieuwste toevoeging aan het instrumentarium. Deze editie laat horen hoe deze nieuwe instrumenten op verschillende manieren gebruikt worden door de componisten van nu: om actuele kwesties aan te kaarten, om een verband te leggen tussen traditie en heden maar ook om een blik te werpen op de toekomst.”

Boris Bezemer nam de elkaar razendsnel opvolgende cijfers van een binaire code als metafoor voor zijn nieuwe compositie, waarin hij een handvol muzikale flitsen tot een geheel smeedt.

’s Avonds klonk in Amare Studio het indringende *Repeat their names* van de Mexicaans-Nederlandse componist Jimena Maldonado. In een interview voorafgaand aan het concert gaf Anne LaBerge samen met Maldonado een toelichting op de politieke achtergronden van dit werk.

Ensemble 9x13 in *Onder NAP*
foto: Wouter Vellekoop

Repeat their names is een compositie voor vibrafoon, geluidsband en video, gemaakt naar aanleiding van de protesten op Internationale Vrouwendag 2021 in Mexico City. De demonstranten schreven de namen van duizenden Mexicaanse vrouwen die zijn vermoord, verdwenen of worden onderdrukt, op het metershoge hek dat de autoriteiten hadden opgetrokken ter ‘bescherming’ van het Nationale Paleis. De afzetting veranderde ter plekke in een indrukwekkend monument. Maldonado verwerkte de vele namen in haar indrukwekkende compositie.

Deze editie werd afgesloten in Theater De Regentes met de première van een stuk van Hugo Morales Murguía. Hugo Morales is een van de meest vooraanstaande Haagse componisten van zijn generatie. Zijn nieuwste werk is het resultaat van een *residency* van twee jaar bij het Haagse Instrument Inventors Initiative (platform iii), waarvan Festival Dag in de Branding het slotproject mocht presenteren. *Automatic Means of Human Labour* is een muzikale representatie van de automatiseringsprocessen in onze samenleving en industrie. De twee slagwerkers van het Nemø Ensemble bespeelden een reeks gehackte apparaten: van elektrisch gereedschap en seksspeeltjes tot huishoudelijke apparatuur. De musici transformeren in machinebedieners en de machines in muziekinstrumenten in dit werk, dat balanceert op het snijvlak van geluidscompositie, muziektheater en fysieke performance. Het stuk was leuk en onderhoudend, de uitvoering strak vormgegeven en gestileerd. Een goed gemaakte productie, waar veel aandacht aan is besteed.

za 17 juni 2023 Festival Dag in de Branding editie 67

De zomereditie van Festival Dag in de Branding viel dit jaar later dan normaal, omdat we ons programma wilden laten samenvallen met de tweede landelijke Dag van de Componist, een initiatief van Nieuw Geneco/New Music Now. Dit gaf ons ook de gelegenheid om voor het eerst samen te werken met de collega's van Festival Classique. Samen gaven de twee festivals een compositie-opdracht aan Kate Moore: zij schreef *De stijgende zeespiegel* voor het New European Ensemble. In dit werk uit Moore haar zorgen over klimaatverandering.

Op het strand van Scheveningen gaf neo-fanfara 9x13 het startsein voor een geweldige festivaldag met een gratis toegankelijke uitvoering van hun programma *Onder NAP*. In een slapstickachtige en swingende voorstelling vol koper en slagwerk klonk muziek van o.a. Genevieve Murphy, Huba de Graaff, Pete Harden, Marc Kaptein, Ned McGowan, Wolfgang Rihm en Moondog.

Het Scheveningse publiek, inclusief wat vroege gasten van de traditionele Vlaggetjesdag, wist deze festivalopening zeer te waarderen.

Daarna volgde in het Light Pavillion van Festival Classique de wereldpremière van Kate Moore, uitgevoerd door het New European Ensemble, en een *cross-over* optreden van celliste Maya Fridman met de elektronica specialist LudoWic. Hun optreden was een confrontatie tussen hedendaagse klassieke muziek en duistere elektronische noise. Cello, stem en synthesizer mengden soms tot een *ambient music*, soms tot een sterk ritmische cadans. Deze locatie bood een passend decor voor twee concerten die klimaatverandering als thema hadden. Beide optredens konden rekenen op grote publieke belangstelling.

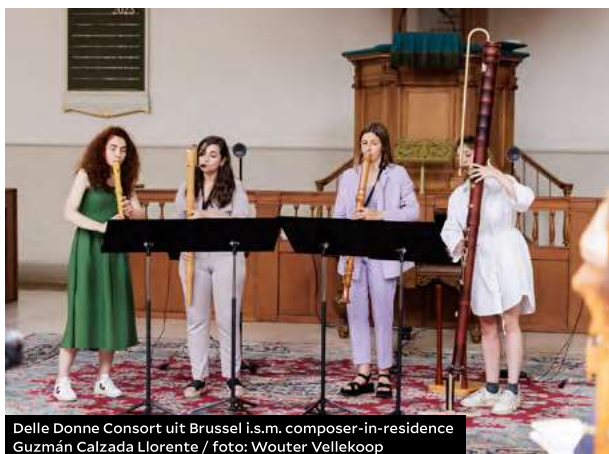
Vanaf de middag vervolgde Festival Dag in de Branding het programma in het centrum van Den Haag. De veelbelovende zangeres Kristia Michael bracht in de kelder van de Nieuwe Kerk haar programma *Beat Furrer is in love with Hildegard*, uitgevoerd met ensemble Nieuw Amsterdams Peil.

Seung-Won Oh – *YeonDo*. New European Ensemble en Cappella Pratensis o.l.v. Manoj Kamps / foto: Wouter Vellekoop

De Cypriotisch-Nederlandse Kristia Michael is even goed thuis in de oude muziek als in het hedendaagse repertoire. Tijdens haar recital zong ze niet alleen muziek van de middeleeuwse mystica Hildegard von Bingen maar ook stukken die speciaal voor haar zijn geschreven, onder anderen door Yannis Kyriakides, die eveneens zijn wortels in Cyprus heeft. Met dit project studeerde Michael vorig jaar af aan het Koninklijk Conservatorium. Ze maakte daarbij grote indruk op enkele leden van onze programmaraad, die het programma vervolgens graag een plek wilden bieden in het festival. Het publiek in de Nieuwe Kerk werd gegrepen door de fascinerende uitvoering op zeer hoog niveau.

In de Waalse Kerk presenteerde Festival Dag in de Branding een project van de *composer-in-residence*, Guzmán Calzada Llorente. In zijn traject bij Festival Dag in de Branding maakt Guzmán nieuwe muziek op basis van oude muziek uit de middeleeuwen en vroege Renaissance, voor verschillende bezettingen. *Strands of Polyphony #2* voor blokfluitkwartet was zijn eerste presentatie in het festival. Blokfluitensemble Delle Donne Consort uit Brussel legde een uitgestippelde route door de kerk af, waardoor het publiek de ruimte op verschillende manieren kon ervaren.

Delle Donne Consort uit Brussel i.s.m. composer-in-residence Guzmán Calzada Llorente / foto: Wouter Vellekoop

► *Meer over dit talentontwikkelingstraject leest u in hoofdstuk B. op pagina 13 e.v.*

In Korzo trad TEMKO op, de ‘band’ van componist en performer Aart Strootman. In TEMKO komen verschillende muzikale werelden samen: hedendaagse compositie, elektronisch geluidsontwerp, improvisatie, progrock, ambient en microtonaliteit. Op de Dag van de Componist wilden wij ook aandacht besteden aan de rol van de composer-performer. TEMKO is hiervan het schoolvoorbeeld: de gecomponeerde schetsen van gitarist Aart Strootman nodigen percussionist Ramon Lormans en bassist en elektronicaspecialist Fred Jacobsson uit hun eigen ideeën toe te voegen.

’s Avonds reikte wethouder Saskia Bruines in de Nieuwe Kerk de Kees van Baaren Prijs van de Gemeente Den Haag uit aan componiste Seung-Won Oh. Oh ontving deze prijs voor haar compositie *YeonDo*, die ze in 2020 schreef in opdracht van festival November Music in Den Bosch. De van oorsprong Zuid-Koreaanse Oh zegt over dit requiem: ‘In Korea is yeondo een gebed voor de zielen in het vagevuur. Het is een uniek ritueel, waarin elementen uit de traditionele Koreaanse begrafenis cultuur zich vermengen met katholieke geloofsovertuigingen.’ In haar compositie treden solist, koor, slagwerkkwartet en orkest aanvankelijk onafhankelijk van elkaar op. In deel III komen de gebeden, processies en klokken samen in het indrukwekkende *Lux Aeterna*.

Festival Dag in de Branding realiseerde een eigen scenische productie van dit betoverende werk, met het New European Ensemble, Cappella Pratensis en soliste Elisa de Toffol onder leiding van Manoj Kamps.

zo 15 - zo 22 oktober 2023 Festival Dag in de Branding editie 68 Lera Auerbach Festival

Van 15 tot en met 22 oktober stond Den Haag in het teken van het Lera Auerbach Festival.

Het toegankelijke werk van componiste Lera Auerbach (1973) is vol van vuur en zeggingskracht. Lera Auerbach is een van de meest talentvolle componisten ter wereld, maar is in Nederland nog onbekend bij het grote publiek. Met dit meerdaagse festival rondom haar vijftigste verjaardag stelden de initiatiefnemers zich ten doel om een van de meest bijzondere stemmen van haar generatie uitgebreid te introduceren bij het Nederlandse publiek.

Het Lera Auerbach Festival 2023 Den Haag werd georganiseerd door de Johan Wagenaar Stichting | Festival Dag in de Branding in samenwerking met de Stichting Amare, het Nederlands Kamerkoor, Residentie Orkest, New European Ensemble, Korzo en het Koninklijk Conservatorium. Aan het programma hebben verder bijgedragen het Delta Pianotrio, Ensemble Klang, violist Joseph Puglia, het Nationale Vrouwen Jeugdkoor en Berlage Saxofoonkwartet.

De samenwerkende partners waren zeer vereerd dat Auerbach niet Wenen of New York, maar juist Den Haag uitkoos om haar 50e verjaardag te vieren. De première van het in opdracht van het Nederlands Kamerkoor

geschreven koorwerk *Flights of the Angakok* was de perfecte aanleiding voor een meerdaags feest met premières, ensemblestukken, een symfonie, kamermuziekwerk en een uitgebreid randprogramma met lezingen en ontmoetingen. Belangrijk was de uitwisseling van kennis en ervaringen tussen Lera Auerbach en haar Nederlandse (compositie) collega's en conservatoriumstudenten. Nederlandse componisten profiteerden mee van alle media-aandacht en publieke belangstelling die het festival genereerde. Zo klonk werk van Rozalie Hirs, Kate Moore, Martijn Padding, Arieh Chrem, Jan van de Putte en anderen. Ook *composer-in-residence* Guzmán Calzada Llorente bracht nieuw werk in première.

In de media kreeg het programma veel aandacht, o.a. met interviews en recensies in *de Volkskrant*, *Luister* en *Trouw* en achtergrondartikelen in *NRC* en *Den Haag Centraal*.

Een bezoeker:

“Ik heb drie concerten ‘beleefd’, want zo mag je dat echt wel zeggen. Opening en slot, en dan de avond met het Delta Trio – plus de tentoonstelling. En van alles zéér genoten. Alle reden voor Den Haag om trots te zijn op het resultaat van dit festival.”

Het Lera Auerbach Festival werd een groot succes. Bij de (betaalde) concerten waren in totaal 2.407 bezoekers aanwezig (2.045 betalende bezoekers en 362 genodigden); de randprogrammering zorgde voor nog eens 1.933 bezoekers. De concerten van het Residentie Orkest en van het Nederlands Kamerkoor werden in z'n geheel opgenomen door de NTR en op resp. maandag 23 en dinsdag 24 oktober uitgezonden op Radio 4 tijdens het *Avondconcert*. Hiermee hebben we circa 50.000 extra luisteraars bereikt.

Het kan belangstellenden niet zijn ontgaan dat Lera Auerbach in het land was. Overal in de stad was de campagne te zien, op A0 borden, digitale Abri's i.s.m. The Hague Marketing, banners, A2 lichtbakken en in de kranten. Ook online kon je er niet omheen.

Van te voren besteedden *Luister*, *Zing magazine* en *De Nieuwe Muze* aandacht aan het programma van het festival. *De Volkskrant* plaatste een interview met Lera Auerbach en enkele dagen daarna nog een recensie van de première van *Flights of the Angakok*, door het Nederlands Kamerkoor in het Muziekgebouw aan 't IJ. Dagblad *Trouw* maakte een eigen interview met Auerbach en *NRC* wijdde een aflevering van *Hollands Dagboek* aan haar. Weekblad *Den Haag Centraal* plaatste een interview met het Delta Pianotrio over het festival, waarbij zij ingingen op hun speciale band met het werk van Auerbach.

Delta Pianotrio / foto: Wouter Vellekoop

Lera Auerbach en Julian Rachlin in de Nieuwe Kerk / foto: Wouter Vellekoop

HET PROGRAMMA: CONCERTEN

Zondag 15 oktober Nieuwe Kerk, 15.30 uur

De grote wens van Lera Auerbach was om met violist Julian Rachlin en celliste Ani Aznavoorian, twee dierbare muziekvrienden, het openingsconcert te geven. Dit concert opende met haar Sonate voor viool en piano uit 2005. Auerbach zette hiermee gelijk de toon voor het gehele festival. De Sonate is een werk van grote sfeercontrasten, sarcastisch-hamerende pianotonen en scherpe staccatotonen in de vioolpartij. In het dramatische slotdeel verdwijnt de viool in een ijle verte. Meesterlijk hoe Julian Rachlin alle uitersten wist te vinden op zijn viool.

Lera Auerbach voelt zich sterk verbonden met haar Russische voorgangers als Tsjaikovski, Rachmaninov en Sjostakovitsj. Vandaar dat in de concertprogramma's diverse keren haar iconen op het programma stonden. Vanmiddag klonk Prokofjevs Sonate voor viool en piano, een bewerking van zijn Sonate voor fluit en piano.

Na de pauze klonken Lera Auerbachs 24 Preludes voor cello en piano uit 1973, die zij had gecomponeerd met Ani Aznavoorian in gedachten. Zij waren destijds 'roommates' tijdens hun studie aan de Juilliard School of Music in New York en hebben nauw samengewerkt in de totstandkoming van dit werk. En dat was duidelijk te horen. Ani Aznavoorian speelde alle 24 delen uit het hoofd, en de interactie tussen de twee uitvoerenden was ontzettend boeiend om te zien. Ze zweepten elkaar op, volgden elkaar in iedere nuance van uiterst lieflijk, naar rauw, woest, en weer terug naar toverachtige klanken en frases.

Woensdag 18 oktober Nieuwe Kerk, 20.15 uur

Voorafgaand aan dit concert was er voor de bezoekers een *meet & greet* met Lera Auerbach, onder leiding van presentator Hans Smit, waarbij zij nader kennis konden maken met Auerbach en met het programma van de festivalweek.

Het Nederlandse Delta Pianotrio is een ware ambassadeur van het solo- en kamermuziekrepertoire van Lera Auerbach. Tijdens het festival presenteerden zij hun nieuwe CD *Milking Darkness* die geheel gewijd is aan werk van Lera Auerbach. Hun recital op woensdagavond in de Nieuwe Kerk bevatte de Pianotrio's nr. 3 en 4 van Auerbach in combinatie met Rachmaninovs Trio Élegie nr 1 in g en Beethovens Variaties in Es.

Auerbachs verwantschap met Beethoven, die zij omschrijft als 'een leeuw die muziek met tanden, klauwen en sforzandi aangrijpt' is onmiskenbaar. Ook zij is een componiste die geen compromissen sluit en niet uitsluitend via schoonheid het publiek wil bereiken. Het schuurt dan ook behoorlijk in haar Pianotrio's en musici krijgen expliciet van haar de opdracht om juist de extremen op te zoeken en de grofheid, lelijkheid en het ridicule te laten horen, naast de beeldschone en bekoorlijke frases die haar werk ook bevatten.

Vrijdag 20 oktober Amare Concertzaal, 20.15 uur

Een van de doelstellingen van het festival was om ook in Nederland werkende componisten onder de aandacht te brengen. Het Residentie Orkest heeft een speciale formule ontwikkeld, waarbij een masterstudent compositie van het Koninklijk Conservatorium gevraagd wordt om een zogenaamde 'one minute symphony' te schrijven. Voor deze gelegenheid kreeg dit de vorm van een korte compositie speciaal geschreven voor Lera Auerbach, ter gelegenheid van haar vijftigste verjaardag – het verjaardagscadeau van het Residentie Orkest. De opdracht die Annija Zarina meekreeg was zich te laten inspireren door de veelzijdigheid van Auerbach.

Na het verjaardagscadeau nam Lera Auerbach de leiding van dit concert over. Als soliste nam ze plaats achter de vleugel en leidde ze het Residentie Orkest in Mozarts Pianoconcert nr. 20. Het orkest werd uitgedaagd door Auerbach die veel accenten en kleur in dit werk wist te leggen. Sensationeel waren haar cadensen, die wellicht

Auerbach dirigeert het Residentie Orkest
foto: Wouter Vellekoop

voor de puristen niet Mozartaans genoeg waren, maar juist haar eigen muzikale taal lieten doorschemeren. Het zorgde voor een buitengewoon pakkende en verfrissende uitvoering van een van Mozarts meest geliefde pianoconcerten.

Na de pauze dirigeerde Lera Auerbach de Nederlandse première van haar vijfde symfonie 'Paradise Lost'. Inspiratiebron was het epische gedicht *Paradise Lost* van John Milton uit 1663. De dichter geeft een beschrijving van de gevallen engel Lucifer die als slang Adam en Eva in het Paradijs verleidt. Ze worden door God verdreven en moeten als sterfelijke mensen verder. Beide ongelukkigen spreken een klacht uit over het paradijs dat ze verloren hebben.

Dit zou kunnen leiden tot een soort mystieke en pessimistische muziek, maar bij Auerbach is het niet alleen kommer en kwel. In fascinerende grijstinten breekt regelmatig de zon door. Zo schrijft ze uitdrukkelijk voor dat enkele belangrijke soli in de strijkers niet door de aanvoerders, maar door spelers van de achterste lessen gespeeld moeten worden. Dit heeft een bijzonder theateraal effect. De mooiste momenten zijn enkele fragmenten in het tweede deel – *Eva's Lament* – waarin Auerbach twee liederen van Henry Purcell citeert, een tijdgenoot van John Milton.

Zaterdag 21 oktober Korzo, 15.00 uur

In Korzo vond voorafgaand aan het concert van Ensemble Klang een gesprek plaats met Rozalie Hirs en Lera Auerbach onder leiding van Carine Lacor. Beide componisten zijn tevens actief als dichter en werden door Carine Lacor hierover bevraagd. Het leverde een boeiend gesprek op, waarin ze beiden een lans braken om je als hedendaags scheppend kunstenaar met diverse disciplines geïntegreerd te houden.

Ensemble Klang presenteerde Auerbachs *Arcanum* voor altviool en piano, uitgevoerd door Esther Apituley en Saskia Lankhoorn en aansluitend Hirs' *Dreams of airs*.

Over *Arcanum* (vertaling: 'mysterieuze kennis') zegt Lera Auerbach dat dit werk gaat over een soort diepere kennis die we bezitten maar niet kunnen verwoorden, die bestaat op een punt waar woorden tekortschieten.

Ensemble Klang XL in Korzo
foto: Wouter Vellekoop

Dit heeft een mooie thematische samenhang met het werk van Hirs, *Dreams of airs*, waarin zij juist met gebruik van haar poëzie op zoek gaat naar een diepere gemoedstoestand – 'mysterieuze kennis'. In het werk van Hirs zijn ook live gemanipuleerde videobeelden te zien, ontworpen door beeldend kunstenaars Boris Teggelen en Geert Jan Mulder, die een visuele verbinding maken tussen uitvoerenden en publiek.

Zaterdag 21 oktober Amare Concertzaal, 19.15 uur

Het avondprogramma bestond uit twee concerten en werd geopend door het New European Ensemble aangevuld met musici van de Ensemble Academy van het Koninklijk Conservatorium. Op de lessenaar stond Lera Auerbachs *Sogno di Stabat Mater*. Auerbach verwijst in haar muziek naar het *Stabat Mater* van Pergolesi en slaagt

Nationaal Vrouwen Jeugdkoor, in *Gallows Songs* / foto: Wouter Vellekoop

erin om de achttiende en eenentwintigste eeuwse harmonieën samen te laten gaan tot een verzoenende eenheid. Het resultaat is een intens krachtig en expressief werk, dat subliem werd uitgevoerd door het New European Ensemble.

Van de Nederlands-Australische componiste Kate Moore stond het werk *Thorns* op het programma. Dit werk is in opdracht van het Pianoduo Scholtes-Janssens geschreven en de première hiervan werd destijds ook gegeven met het New European Ensemble. Een bijzonder werk dat het verval van de schoonheid en van de natuur als thema heeft. Net als Auerbach voelt Moore zich sterk betrokken bij de klimaatcrisis en de gevolgen hiervan voor de mensheid.

Delta Pianotrio speelt de jarige Lera Auerbach toe / foto: Wouter Vellekoop

Het optreden werd afgesloten met Auerbachs *Dreammusik* dat oorspronkelijk geschreven is voor celliste Ani Aznavoorian en Camerata Pacifica. *Dreammusik* wijkt af van veel andere werken van Auerbach. Het is een werk dat gekenmerkt wordt door een vaak zachte dynamiek en langzaam voortvloeiende ritmes, afgewisseld door kortstondige explosieve momenten. Opvallend was de grote concentratie bij het publiek tijdens de uitvoering. Om de verjaardag van Lera Auerbach op zijn Hollands te vieren popten vervolgens de leden van het Delta Pianotrio op. Lera kreeg een versierde stoel aangeboden en haar *Three Dances in Old Style* werden ingezet door het

trio dat al snel overging in 'Lang zal ze leven'. En ja, dat werd door alle leden van het Nederlands Kamerkoor en het publiek uit volle borst meegezongen. Lera was uitermate verrast.

Zaterdag 21 oktober
Amare Concertzaal, 21.00 uur

In het tweede concert van deze feestelijke avond dirigeerde Lera Auerbach zelf haar nieuwste werk *Flights of the Angakok* dat in opdracht van het Nederlands Kamerkoor is geschreven. Een boeiend werk dat de klimaatverandering en welke invloed dit heeft op de samenleving van de Inuit-bevolking in het Noordpoolgebied als thema heeft. Een werk met ongelooflijk veel klankkleuren o.a. door de inzet van een theremin, gespeeld door Thorwald Jørgensen, een zeer uitdagende pianopartij, meesterlijk gespeeld door Yang Yang Cai, en uitgebreide percussie gespeeld door Vitali Medvedev en Kalina Vladovska waarbij onder andere een groot ijsblok met een hamer tot gruzelementen werd geslagen. Het zijn dit soort theatrale middelen die Auerbachs werk zo eigen maken en waarmee zij probeert om het publiek te betrekken bij haar muziek.

Merlijn Kerkhof in de *Volkskrant*, 16 oktober:

"Flights of the Angakok, het nieuwe stuk van Lera Auerbach, is klankonderzoek en een geslaagde theatrale component ineen" ★★★★★

Zondag 22 oktober
Amare Conservatoriumzaal, 11.00 uur

Lera Auerbach heeft ook solowerk geschreven en violist Joseph Puglia combineerde haar *par.ti.ta* voor vioolsolo op speciaal verzoek van het festival met een selectie van nieuwe werken van in Nederland werkende componisten. Dit programma bood een grote verscheidenheid aan klanken en mogelijkheden tot het bespelen van de viool. Auerbachs tiendelige *par.ti.ta* is uiteraard geïnspireerd op de Partita's van Bach. Wel geeft Auerbach hier een geheel

eigen interpretatie aan. Aanwijzingen voor de speler als; ‘alsof je naar adem snakt’, ‘je dingen herinnert’, ‘je verloren voelt’, ‘je in de afgrond valt’, dagen de speler optimaal uit om een eigen interpretatie aan het werk te geven.

Zondag 22 oktober

Amare Conservatoriumzaal, 14.30 uur

Op zondagmiddag 22 oktober kwamen we bij de grande finale van het festival. We hadden ons geen betere afsluiting kunnen voorstellen. Allereerst klonken er twee pareltjes uit het kamermuziek-oeuvre van Auerbach. Het Trio voor viool, hoorn en piano, gespeeld door drie leden van het New European Ensemble, bevat uiterst virtuoze snelle noten voor de viool en onvoorspelbare melodische wendingen.

Het strijksextet *Seraphim Canticles* is een werk dat Auerbach zelf als een grote uitdaging beschouwt. Ze stond er dan ook op om de musici te coachen bij het instuderen van dit werk, dat werd uitgevoerd door drie leden van het New European Ensemble en drie studenten van de Ensemble Academy. Alle zes musici hebben op verschillende momenten een leidende rol, waardoor de melodische en harmonische elementen gelijkmatig over de spelers en klankregisters zijn verdeeld. Auerbach vroeg aan de musici om met uiterste intensiteit en innerlijk vuur te spelen. Ze was ontzettend verguld met het resultaat en bedankte hen na afloop van de uitvoering uitgebreid. Na de pauze was het podium voor het Nationaal Vrouwen Jeugdkoor. Zij vertolkten eerst een nieuw werk van

Myrthe Meester in Trouw, 12 oktober

“In tegenstelling tot veel hedendaagse componisten heeft Auerbach de eeuwenoude compositieregels van de tonaliteit nooit afgewezen: haar muziek durft bij vlagen onbeschaamd mooi te zijn, vol nostalgische echo’s uit barok, romantiek en volksmuziek.”

Guzmán Calzada Llorente, *composer-in-residence* bij Festival Dag in de Branding. In *Paschali Laudes* greep Calzada terug naar de eeuwenoude westerse manier van muziekonderwijs – de Guidonische hand – waarmee zangers muziek leerden lezen en improviseren. De zangers van het NVJK hadden allen een *stylofoon* – een klein elektronisch handinstrument – in de hand waarmee zij versieringen maakten rondom de gezongen noten.

De feestelijke week werd afgesloten met de Nederlandse première van Auerbachs *Gallows Songs* door het Nationaal Vrouwen Jeugdkoor en het Berlage Saxofoon Kwartet. Het is een werk dat het uiterste van de uitvoerenden vraagt. Wederom een werk met veel contrasten, kleuren en nuances. De koorzangers werd tevens gevraagd om middels hun gezichtsuitdrukking de teksten mede te verbeelden. Bij de delen van *Fisches Nachgesang* met de vele variaties leverde dit enkele lachsalvo’s vanuit het publiek op, omdat het resultaat uitermate komisch was. Voor de jonge zangers was de kennismaking en het gezamenlijk repeteren met Lera Auerbach voorafgaand aan het concert enorm waardevol en verrijkend.

RANDPROGRAMMA

Inleidingen

Voorafgaand aan het concert van het Delta Pianotrio op 18 oktober in de Nieuwe Kerk was er voor het publiek een *meet & greet* met Lera Auerbach. Journalist Hans Smit (o.a. Radio 4) interviewde Auerbach en Vera Kooper van het Delta Pianotrio, en modereerde de vragen van de bezoekers.

Hans Smit presenteerde ook de concerten in Amare op Auerbachs verjaardag, zaterdag 21 oktober. In Korzo leidde Carine Lacor (Radio 4, AvroTros) een pre-concert talk met Lera Auerbach en Rozalie Hirs.

Expositie

In de week van het festival was in de foyers van Amare een expositie te bezoeken met beeldende kunstwerken van Lera Auerbach. Auerbach laat zich bij het maken van haar sculpturen inspireren door haar muzikale werken. Op deze manier maakt zij een verdiepingsslag in haar thematiek. Zij wil het publiek uitdagen om haar werk tot zich te nemen met meerdere zintuigen. Op de 2^e verdieping van Amare zijn in totaal 16 bronzen sculpturen tentoongesteld, afkomstig uit Miami, Hamburg, Berlijn en Wenen.

Op de 3^e verdieping was een selectie van Auerbachs *Rooforism* te zien. Dit zijn aforismen (korte uitspraken en gedichtjes) die zij op metalen dakpannen schilderde.

Voor het inrichten van de expositie riepen we de hulp in van ruimtelijk vormgever Meta Menkveld.

Coaching van ensembles

Lera Auerbach dirigeerde zelf de programma's van het Residentie Orkest en het Nederlands Kamerkoor. Ook

andere ensembles wilden graag van haar aanwezigheid in Den Haag gebruik maken om met Auerbach te werken. Het blijft toch bijzonder om met de componist zelf haar werk door te kunnen nemen. Hierbij speelden vragen een rol als – welke aanwijzingen in de muziek zijn belangrijk, hoe bouw je de spanning op, hoe vrij mag je de muziek interpreteren?

Zo bezocht Auerbach repetities van Saskia Lankhoorn en Esther Apituley voor *Arcanum* en van het New European Ensemble en de studenten van de Ensemble Academy, om ze te coachen bij de uitdagende werken *Dreammusik* en de *Seraphim Canticles*. Op zondagochtend 22 oktober hebben het Nationaal Vrouwen Jeugdkoor en het Berlage Saxofoonkwartet met Auerbach gewerkt aan de *Gallows Songs*. Allen waren ontzettend blij met haar aanwijzingen en aanmoediging om het werk je 'eigen' te maken.

Masterclass piano op het Koninklijk Conservatorium / foto: Isa Goldschmeding

Masterclasses

Tijdens haar verblijf in Den Haag gaf Lera Auerbach twee openbare masterclasses aan studenten piano van het Koninklijk Conservatorium. De toegang tot deze sessies was gratis. Dit trok per keer circa 30 belangstellenden. De wijze waarop Auerbach deze masterclass leidde was absoluut meesterlijk. Ze daagde de pianisten uit om vooral hun eigen interpretatie te geven van haar werk. Haar aanwijzingen waren, 'het moet klinken als je ergste nachtmerrie', 'de linkerhand is hier leidend en de rechterhand blijft uiterst lieflijk alsof je een poes aait'. De studenten waren na afloop ontzettend enthousiast. Het aanwezige publiek volgde de masterclass met volledige aandacht.

Voor studenten compositie, zang en koordirectie was er de mogelijkheid om de generale van *Flights of the Angakok* bij te wonen, in de repetitieruimte van het Nederlands Kamerkoor in Hilversum. Hier kwamen studenten van de conservatoria van Amsterdam, Den Haag en Rotterdam op af. Er konden slechts 20 studenten aan deelnemen. We

waren aangenaam verrast door de grote belangstelling – binnen twee dagen waren alle plaatsen gereserveerd. Na afloop van de repetitie ontstond er onder leiding van Tido Visser – directeur van het NKK – een boeiend gesprek tussen de studenten en Lera Auerbach over het schrijven voor koren en haar inspiratie tot dit werk. Auerbach, die het Nederlands Kamerkoor ook zelf dirigeerde, nam na afloop van de generale uitgebreid de tijd voor een persoonlijke kennismaking en het beantwoorden van alle vragen van de studenten.

Op maandag 23 oktober tenslotte, gaf Auerbach een lezing aan de compositie-studenten in Den Haag, als onderdeel van het Studium Generale op het Koninklijk Conservatorium. Op haar verzoek werd deze ook opengesteld voor overige belangstellenden.

Audiovisuele installatie

Op de vierde verdieping van Amare was tijdens de festivalweek de installatie *Keyboard Tale* van Guzmán Calzada Llorente te bezoeken. *Keyboard Tale* is een interactieve installatie – een ervaring die literatuur en muziek combineert. Speciaal voor het festival heeft Guzmán een nieuwe versie gemaakt met citaten van Lera Auerbach. De bezoeker moest teksten van Auerbach intypen en hierdoor werd live elektronica geactiveerd, waardoor muziek ontstond.

Balletfilms

Lera Auerbach componeerde muziek voor twee balletten van choreograaf John Neumeier, *De Kleine Zeemeermin* en *Tatiana*. Tijdens het Lera Auerbach Festival vertoonden we de videoregistraties van deze balletten in de SWING in Amare.

Guzmán Calzada Llorente / foto: Bart Grietens

Myrto Nizami / foto: Bart Grietens

b. Talentontwikkeling: *composer-in-residence* trajecten

Sinds enkele jaren biedt Festival Dag in de Branding aan jonge makers een traject als *composer-in-residence*, om hen te introduceren bij een relevant netwerk van partners en hen de kans te bieden om in meerdere festivaledities te werken aan hun eigen ontwikkeling als maker.

Sinds september 2022 is Guzmán Calzada Llorente (27) voor twee jaar als *composer-in-residence* verbonden aan Festival Dag in de Branding. Guzmán is een componist, gitarist en sound designer van Uruguayaans-Spaanse afkomst. Hij deed de Master Sonologie aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag. Tijdens zijn *residency* bij Dag in de Branding maakt hij nieuwe muziek op basis van oude muziek uit de middeleeuwen en vroege Renaissance, voor verschillende bezettingen, inclusief koor en elektronica. Hij is geïnteresseerd in de klankkleurkwaliteiten en kwetsbaarheid van historische instrumenten in combinatie met historische en zelfgemaakte elektronische instrumenten. Guzmán wil zich verdiepen in de vraag hoe de historische muziekpraktijk zich verhoudt tot het heden: immers, hoe wij ons het verleden voorstellen wordt grotendeels bepaald door ons bewustzijn in het hier en nu.

Guzmán presenteerde in de festivaledities van juni en oktober in totaal drie projecten. In juni 2024 sluit Guzmán zijn traject bij Festival Dag in de Branding af met een nieuw werk voor Ensemble Modelo62 en barokensemble Heliosfero.

In 2023 is ook het traject van de volgende *composer-in-residence* gestart. Vanaf nu zijn er altijd twee jonge makers aan het festival verbonden, die elkaar dakpansgewijs opvolgen.

De jonge componisten werken gedurende twee jaar aan de hand van vastgestelde leerdoelen aan hun eigen ontwikkeling als maker. Omdat het traject meerdere festivaledities omvat, biedt het een rijke omgeving om verschillende aspecten en leerdoelen uit te werken in deelprojecten, te experimenteren, en het geleerde toe te passen in een volgend project. De maker werkt in stappen aan een productie (uit te voeren aan het eind van het traject) die als *case study* fungeert: de maker werkt aan de hand van het voorbereiden en uitvoeren van het project aan zijn/haar/hun leerdoelen.

Coaching en begeleiding

De *composer-in-residence* wordt begeleid door de festivalorganisatie en gecoacht door externe experts (te kiezen bij de leerdoelen van het bewuste traject) en krijgt de mogelijkheid om te werken met de beste musici en creatieve kunstenaars in het veld.

Arnold Marinissen, componist en bestuurslid van de Johan Wagenaar Stichting, houdt de rode draad van Guzmán's leertraject in het oog. Arnold coacht Guzmán ook zelf op compositorische aspecten, toetst zijn plannen en projecten aan de leerdoelen van het traject en evalueert met hem alle publieke presentaties.

Theatermaker Peter Leung coachte Guzmán in de scenografie van zijn eerste productie met het Delle Donne Consort. Daarbij kwamen ook bredere vragen over het

opzetten en plannen van je eigen artistieke productie aan de orde: welke stappen zet je in welke volgorde, welke vragen hebben nu prioriteit en welke komen later in het proces?

Omdat Guzmán wilde leren hoe hij zichzelf en zijn muziek in een elevator pitch kort en kernachtig kan presenteren, heeft hij enkele coaching sessies gevolgd bij Jochem Rotteveel, kunstenaar en communicatie-adviseur. Jochem heeft hem door het stellen van de juiste vragen geholpen zijn kernboodschap goed onder woorden te brengen. Marketeer Dieke van der Spek werkt met Guzmán aan het up-to-date brengen van zijn persoonlijke website, zodat deze kernboodschap ook online beter over het voetlicht komt.

Ter promotie van Guzmán's eerste concert in juni 2023 hebben we een [promovideo](#) uitgebracht waarin Guzmán zich voorstelt aan het publiek en inzicht geeft in waar hij in zijn traject bij Festival Dag in de Branding.

Het talentontwikkelingstraject van Guzmán Calzada is mogelijk gemaakt door de société Gavignies en de Gemeente Den Haag (regeling Innovatie).

Guzmán Calzada Llorente:

“The experience that Dag in de Branding offers young composers is invaluable. It gives me the opportunity and full support to develop ideas that have been on my mind for years. This two-year residency gives me the sufficient amount of time to work on my learning goals by means of a series of performances with different ensembles.”

Over Myrto Nizami

In het voorjaar van 2023 is de werving gestart voor de volgende composer-in-residence. De Griekse componiste Myrto Nizami imponeerde de commissie met een wel-doordacht plan. Haar traject loopt van september 2023 tot en met juni 2025.

Myrto Nizami (Griekenland, 1994) is componist en pianist. Haar masterdiploma compositie behaalde zij in 2020 aan het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, bij Calliope Tsoupaki en Guus Janssen. Myrto woont nu vier jaar in Nederland en een belangrijk doel van haar traject bij Festival Dag in de Branding is om haar professionele netwerk uit te breiden en het Nederlandse publiek bekend te maken met haar werk. Ook hoopt zij bij het festival veel ervaring op te doen met aspecten als sound design, scenografie en theatrale vormgeving. Myrto Nizami werkt tijdens haar *residency* aan een kameropera. Belangrijke inspiratiebron hierbij is het gedicht *Sonnet VIII* van Fernando Pessoa, over de verschillende ‘persona’s’ die een mens kan aannemen. Wat is een masker en wat is echt? Welke identiteit neem je aan? Wat is de kern en hoe weet je dat je daar bent? Nizami wil het idee van deconstructie en “afpellen” uitwerken, in een muziektheaterwerk voor zangeres, ensemble en elektronica.

Met deze bezetting kan ze in haar muziek meerdere

lagen en spiegeffecten bereiken. Myrto werkt hierbij samen met Ensemble Modelo62 en de Nederlands-Cypriotische sopraan Kristia Michael, die in juni 2023 enorme indruk maakte met haar soloprogramma in Festival Dag in de Branding.

Het traject van Myrto Nizami wordt ondersteund door de société Gavignies, het Cultuurfonds en de Stichting Dioraphte.

c. Gemeentelijke Muziekprijzen

De Johan Wagenaar Stichting cureert de muziekprijzen van de gemeente Den Haag. De Kees van Baaren Prijs, Willem Pijper Prijs, Theo Bruins Prijs en Johan Wagenaar Prijs worden alle eens per zes jaar uitgereikt.

In 2023 is de Kees van Baaren Prijs uitgereikt aan Seung-Won Oh, voor haar muziektheaterwerk *YeonDo – Bosch Requiem* (2020), geschreven in opdracht van festival November Music. De prijs werd uitgereikt op 17 juni tijdens Festival Dag in de Branding en de tweede landelijke Dag van de Componist.

De Willem Pijper Prijs werd in 2023 toegekend aan twee componisten

- Cecilia Arditto voor het orkestwerk *Tissue* (2019) en
- Trevor Grahl voor het stuk *Music for Malmö* (2019) voor solo orgel en elektronica

Deze prijs zal worden uitgereikt op zaterdag 1 juni 2024 tijdens de feestelijke 70^e editie van Festival Dag in de Branding.

d. Andere activiteiten

Kindervoorstellingen

De Johan Wagenaar Stichting spant zich in om doelgroepen die niet naar de traditionele concertzalen komen, kennis te laten maken met nieuwe muziek. Concerten op openbare locaties als bibliotheken of op het strand zijn hierbij belangrijk. In 2023 heeft de JWS concerten voor kinderen georganiseerd in twee wijktheaters.

In de voorjaarsvakantie (eind februari 2023) heeft Festival Dag in de Branding in Theater De Regentes en in Theater Dakota twee uitvoeringen van de kindervoorstelling *Performania* van ensemble Perforator gepresenteerd. Een bonte verzameling van zelfgebouwde instrumenten komt tot leven deze voorstelling voor kinderen vanaf 5 jaar. Een handschoen bezingt het leven, oren op wielen scheuren over het podium als de hobo speelt en buitenaardse klanken klinken vanuit een ballon die door het publiek wordt overgegooid. Een speelse, fantasierijke voorstelling met nieuw gecomponeerde muziek en vernuftige live elektronica. Deze productie werd gepresenteerd in samenwerking met het festival Krokus Kabaal en de twee wijktheaters. Beide voorstellingen waren goed bezocht.

In samenwerking met festival De Betovering presenteerde de JWS in oktober 2023 in Theater Dakota een nieuwe productie voor de allerkleinsten van het duo Ta-Ta-Tone. *Sounds, Colours & Moods* is een betoverende en muzikale theaterervaring voor baby's en dreumesen en hun ouders of begeleiders. Natalia Alvarez-Arenas (percussionist) en Yael Levy (componist) bedachten een ontdekkingsreis langs klanken, kleuren en stemmingen met live en opgenomen muziek, speciale lichten en verschillende materialen.

Project Melodieën

Ter gelegenheid van het afscheid van Henk van der Meulen als directeur van het Koninklijk Conservatorium heeft de Johan Wagenaar Stichting een uitvoering van zijn werk *Melodieën* georganiseerd. Henk van der Meulen is tijdens zijn directeurschap ook acht jaar bestuurslid geweest van de Johan Wagenaar Stichting en heeft in

beide hoedanigheden heel veel betekend voor de nieuwe muzieksector in Den Haag. Deze uitvoering vond plaats in de zaal van het Koninklijk Conservatorium in Amare, werd georganiseerd in samenwerking met het conservatorium en mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van de Société Gavign  s.

3 Vaststelling jaarrekening

Het bestuur heeft de jaarrekening 2023 op 15 april 2024 in vergadering vastgesteld en goedgekeurd. De accountantsverklaring is opgenomen onder de 'Overige gegevens'.

Den Haag, 26 april 2024

C.L. Bakker
directeur

4 Jaarrekening

4.1 Balans per 31 december 2023 (voor verwerking van het exploitatiesaldo)

in €

Activa	2023		2022	
Vlottende activa				
Vorderingen				
Gemeente Den Haag	2.484		2.440	
Overige vorderingen en Overlopende activa	94.164		9.286	
		96.648		11.726
Liquide middelen		101.130		145.993
Totaal activa		197.778		157.719

Passiva	2023		2022	
Eigen vermogen		91.061		94.249
Kortlopende schulden				
Belastingen en premies sociale verzekeringen	1.380		1.398	
Overige schulden	105.337		62.072	
		106.717		63.470
Totaal passiva		197.778		157.719

4.2 Staat van baten en lasten over 2023

in €

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Baten			
Directe opbrengsten			
Publieksinkomsten	14.004	22.500	15.419
Overige inkomsten	191	2.500	-
	14.195	25.000	15.419
Bijdragen			
Bijdragen uit private middelen	66.878	55.000	75.936
Subsidies Gemeente Den Haag	240.834	215.990	194.428
	307.712	270.990	270.364
Som der baten	321.907	295.990	285.783

	Werkelijk 2023	Begroting 2023	Werkelijk 2022
Lasten			
Beheerslasten personeel	67.308	65.000	59.406
Beheerslasten materieel	14.811	15.450	16.600
Activiteitenlasten personeel	36.873	47.000	27.109
Activiteitenlasten materieel	206.662	168.540	165.648
Som der lasten	-/-325.654	-/-295.990	-/-268.763
Rentebaten en overige	559	-	-
Saldo van nagekomen baten en lasten	-	-	-
Exploitatieresultaat	-/-3.188	nihil	17.020

4.3 Toelichting bij de balans en de staat van baten en lasten

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemene aanvaardbare grondslagen voor financiële verslaggeving, de Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640 “Organisaties zonder winststreven” en met gebruik van door de gemeente Den Haag opgestelde subsidievoorwaarden, opgenomen in de Algemene subsidieverordening (ASV) 2020 en de Richtlijnenbrief van de gemeente Den Haag.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de stichting zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Baten worden in de winst-en-verliesrekening opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen.

Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en/of betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's met betrekking tot de rechten zijn overgedragen aan de koper.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, schulden en overige te betalen posten. De Stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten) en houdt geen handelsportefeuille aan.

Financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten bij de vervolgwaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de staat van baten en lasten, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering. Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Overige vorderingen

Overige vorderingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen.

Schulden en overige financiële verplichtingen

Schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode.

Personeelsbestand

De personele formatie voor de vaste beheerorganisatie per balansdatum is 0,7 fte.